

Vahvoja valokuvia Islannissa

Kuvat

Reality check, Reykjavik Art Festivalin katsaus valokuvataiteeseen taidemuseoissa ja gallerioissa.

REYKJAVIK
Laura Kurko-Kauranen

laura.kurko-kauranen@pohjalainen.fi

Valokuva on vahvasti esillä Reykjavik Art Festivalilla. Festivaalin alla on 20 valokuvanäyttelyä, joista yli puolet Reykjavikissa.

Katsauksen kansainväliset nimet ovat amerikkalaiset Cindy Sherman Islannin kansallislalleriassa ja Gary Schneider Reykjavikin taidemuseossa.

Shermanilta on esillä vuosina 1977-80 tehty sarja *Untitled Film Stills*. Mustavalkoiset kuvat esittävät kuvitteellisia elokuvakohtauksia. Mallina on valokuvaaja itse. Kuvat antavat nostalgisen tuulahduksen film noir -perinteestä.

Schneider esittelee katsojan mieltä askarruttavan sarjan *Nudes*. Taiteilija on kuvannut alastomia miehiä ja naisia makaamassa lattialla. Hän valaisee kohdetta hitaasti ja valotusaikaa on kokonainen tunti. Valokuvat ovat kuin maalauksia.

Ilme on vaihtunut tunnin aikana. Mallien oikean silmän katse on valpas ja skarppi, tunnin päästä valotettu toinen silmä taas rentoutunut, unelias, omissa maailmoissa oleva.

Reaalikokoisina museon seinillä olevista kuvista syntyy vahva kokonaisvaikutelma. Alastomuuskaan ei ole päällekkäyvä.

Suomalaisten väkivalta kiinnosti

Näyttelyt esittelevät kattavan koosteen islantilaisia valokuvaajia, mutta myös suomalaiset valokuvaajat ovat päässeet mukaan katselmukseen.

Alvar Aallon suunnittelemassa The Nordic Housessa on esillä *The Present is now* -näyttely, jossa on kolme suomalaista ja kolme islantilaista valokuvaajaa.

Renja Leinon valtavankokoiset kasvokuvat lapsista ovat levittäytyneet näyttelytilan ulkopuolelle, läheisen yliopiston ulkoseinille. Valokuvat ovat niin keskeisellä paikalla isojen valtaväylien läheisyydessä, että niillä on takuulla monta kymmentä tuhatta katsojaa.

Turun taideakatemiassa valokuvauslinjan vastaava Leino on ottanut kännykkäkameralla kuvia lapsista, jotka ovat uponneet tietokonepeleihin. He eivät ole läsnä hetkessä, vaan kone ja peli on imeinyt tietoisuuden.

Saara Ekströmiltä on esillä videoteoksia ja Harri Pälvirannalta sarja, jossa hän on kuvannut miehiä yöllä katutappeluiden jälkeen. Kirkkaassa salamavalossa miehet ruhjuneet tulevalle todella lähelle katsojaa.

Ymmärrän hyvin, että islantilaiset halusivat näytillä juuri nämä valokuvat. Aihe on nimittäin aktuaali Reykjavikissäkin. Baarit ovat auki viikonloppuisin kello 05 asti. Paikallinen takiskuski kuvaili meininkiä aivan kahjoksi. On kello 07 tai 08 aamulla ennen kuin kaikki saadaan kuljetettua koteihinsa. Tuolloin ihmiset ovat jo aivan liian humalassa, väsyneitä ja nälkäisiä. Väkivaltaisia yhteenottoja sattuu.

Suomalaiset innoittaneet islantilaisia

The Nordic Housen näyttelyn toinen kuraattoreista on Islannin eturivin valokuvataiteilija Katrin Elvarsdóttir.

—Halusimme näyttelyyn mukaan suomalaisia valokuvaajia,

Katrin Elvarsdóttirin valokuvat paikoista ja ihmisistä henkivät salaperäisyyttä. Kuvat on suunniteltu hyvin huolellisesti värimaailmaa myöten.

Karusta maisemasta ponnahtanut taide ravisteli minun sielunmaisemaani.

Lars Swanljung

sillä olen nähnyt heidän töitään ja vaikuttanut. Suomalainen valokuva on kautta aikojen innoittanut islantilaisia valokuvaajia, hän sanoo.

Elvarsdóttirin oma näyttely on puolestaan esillä Galleria Agustissa. Hänen valokuvansa ovat esteettisesti todella latautuneita, äärimmäisen harkittuja ja värimaailmaltaan hiottuja otoksia paikoista ja ihmisistä. Kuvissa on jotain salaperäistä, toisissa hieinan pelottavaakin. Elvarsdóttirin kuvamaailmasta tulevat mieleen suomalaiset Marja Pirilä ja Elina Brotherus.

Swanljungin kokoelmasta tuttua

Reykjavikin merkittävimmissä kaupallisissa galleriassa, i8 Galleryssä on esillä valokuvia islantilaisen Sigurdur Gudmundssonin performansseista vuosilta 1970-1982. Dokumentaariset valokuvat ovat jo itsessään taide teoksia. Nytemmin taiteilija on siirtynyt kuvanveistoon.

Gudmundsson on vaasalaisitaikin tuttu nimi, sillä Kuntsin modernin taiteen museoon kuuluvassa Lars Swanljungin kokoelmassa on sekä Sigurdurin että hänen veljensä Kristjanin teoksia.

—Ilona Anhava alkoi 1990-luvun alussa esitellä pohjoismaista nykytaidetta ja tuolloin kiinnostui erityisesti islantilaisesta nykytaiteesta. Hintakin oli ihan toista tasoa kuin nyt, Swanljung kertoo.

Islantilainen käsitteellinen taide puhutteli Swanljungia.

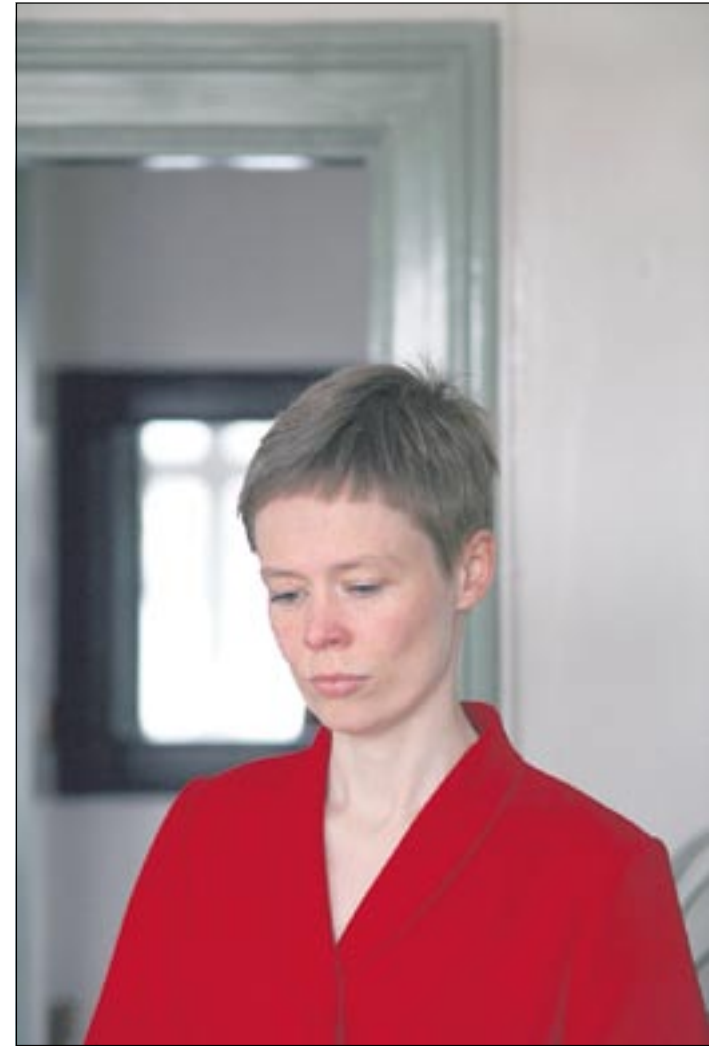
—Karusta maisemasta ponnahtanut taide ravisteli minun sielunmaisemaani, hän sanoo.

Sigurdur Gudmundssonin käsitteidettä 1970-luvulta. Se ei kuitenkaan ole kuivan käsitteellistä, vaan mukana on runoutta, huumoria ja melankoliaa.

The Nordic Housen näyttelyssä on mukana myös suomalaisia valokuvaajia. Renja Leinon valtavankokoiset kasvokuvat lapsista ovat levittäytyneet läheisen yliopiston ulkoseinille. Leino on kuvannut tietokonepeliin uponneita lapsia.

Katrin Elvarsdóttir lavastaa huolellisesti kuvansa, jotka muodostavat yhdessä kertomuksen. *Girl and fire* vuodelta 2009.

Harri Pälviranta on kuvannut Turun yössä sarjan tappelun joutuneista miehistä.

Katrin Elvarsdóttir käyttää valokuvissaan malleina ystäviään ja ammattinäyttelijöitä. *The Witness*-kuvan nainen on islantilais-suomalainen näyttelijä Elin Petersdóttir, jonka taiteilija muistelee viettäneen lapsuutensa Vaasassa.

Kyösti Kakkosen grafiikan kokoelma museo Emmaan

Toimitusjohtaja ja taiteenkerääjä Kyösti Kakkonen on laajentanut taidekokoelmaansa merkittävästi, lähes 700 grafiikasta käsitteillä hankinnalla. Finlantiaksi nimetty grafiikan kokoelma talletetaan Espoon nykytaiteen museo Emmaan.

Kokoelma on taidegrafiikan katselmus kolmen sodanjälkeisen sukupolven taiteeseen. Kokoelman 54 suomalaisen taiteilijan joukossa ovat muun muassa Kain Tapper, Pentti Kaskipuro, Outi Heiskanen, Juhani Linnovaara, Jukka Mäkelä, Silja Rantanen ja Rafael Wardi.

Teokset on hankittu Grafiikanpaja Himmelpblau kokoelmasta ja taiteilijoilta itseltään. Asiantuntijana teosten valinnassa toimi Emmaan museonjohtaja Markku Valkonen.

Irlanti hakee kahdeksatta viisuvoittoaan

Irlanti pitää Oslonkin jälkeen paikkansa Eurovision laulukilpailun kaikkien aikojen menestyneimpänä maana. Irlannin tiillä on seitsemän voittoa. Niistä Johnny Logan on tuonut kaksi esittäjänä ja yhden säveltäjänä.

Lauantain finaaliissa Irlanti metsästää kahdeksatta voittoa. Samalla maan edustaja Niamh Kavanagh hakee jo toista voittoa.

Viiteen voittoon ovat pystyneet Ranska, Britannia ja Luxemburg. Neljään ovat päässeet Hollanti ja Ruotsi. Kumpikin putosi tänä vuonna semifinaalivaiheessa.

Israel ja Norja ovat napanneet ykkössijan kolmesti. Kahden voiton kisaajia ovat Tanska, Italia, Espanja ja Sveitsi, jonka viisuhistoria on mielenkiintoinen. Vuonna 1956 Lys Assia kappaleellaan Refrain voitti kaikkien aikojen ensimmäisen laulukisan. Toisen voiton Sveitsille vuonna 1988 lauloi kanadalainen Celine Dion.

Sveitsi ei päässyt semifinaalista hakemaan kolmatta viisuvoittoa.

Ennen Lordin voittoa Suomen paras viisusijoitus 20 viime vuoden ajalta on Edean Aavan sija 15 vuodelta 1998.

Hannu Koivula jatkaa vielä vuoden kapellimestarina

Hannu Koivula jatkaa Vaasan kaupunginorkesterin kapellimestarina ja taiteellisena johtajana 30.6.2011 saakka. Hän on ollut kiinnitetty orkesterissa vuodesta 2006 lukien. Nykyinen työsuhteen päättyy kesäkuussa, mutta Vaasan kaupunginteatterin ja kaupunginorkesterin johtokunta päätti jatkaa sopimusta vuodelle.

Kapellimestari vastaa orkesterin kehittämisestä ja taiteellisesti tasosta sekä taiteellisen toiminnan suunnittelusta.

Helsingin kaupunginteatterissa kävi näyttävövuoden 2009-10 aikana 360 507 katsojaa

Helsingin kaupunginteatterissa kävi näyttävövuoden 2009-10 aikana 360 507 katsojaa. Kuluneena näyttävövuotena Kaupunginteatterilla oli ohjelmistossaan 47 eri teosta.

Eniten katsojia suurella näyttämöllä sai musiikki *Maija Poppinen* (72 397 katsojaa). Pienen näyttämön suosikki oli lastennäytelmä *Risto Rappääjä ja villi kone* (19 291). Studio Elsassena eniten katsojia keräsi kotimaisen kantaesitys *Kuulu* (3 350).

Parisuhdepeli revyttelee Tampereella

Teatteri

Rakkausrevyy I love you, you are perfect, now change -musikaali Palatsiteatterissa 27.5.2010. Suomennos Tiina Puumalainen, ohjaus Petri Lairikko, apulaisohjaaja Otto Kanerva, puvustus Elna Vättö, lavastus Katarina Leino/Petri Lairikko, valot Ville Finnilä, äänet Juhana Seppänen, kapellimestari ja pianosoolot Antti Vauramo.

TAMPERE
Minna Hiironen

kulttuuri@pohjalainen.fi

Petri Lairikon ja Katarina Leinon Palatsiteatteri aikoo elvyttää revyykulttuurin Tampereella eikä sitä Linnanmäkeä lukuun ottamatta olekaan Suomen teattereissa paljon nähty. *Rakkausrevyy* sai

kantaesityksensä torstaina ja uutta revyytä luvataan joka kesälle.

Parisuhdepelistä sekä miesten ja naisten eroista huumorinsa ammentava *Rakkausrevyy* puree yleisönsä. Tampereen kesäteatteritarjontaan tämä tyylilaji on tervehdyttävä lisä farsien kyllästyneille ja komeille. Suomalainen epävaka suviikin tekee oman osansa markkinoinnissa.

Palatsi on oiva paikka esitykselle jo miljönsä puolesta. Hyvän ruuan kypsyttämä mieli ja puuvinin lämmittämät aivosolut eivät kaipaakaan kesällä mitään syvästi, mutta *Rakkausrevyy* sketsseissä on kyllä huumorin lisäksi taustalla perspektiiviä. Näkökulmatkin ovat tasapuoli-

lisesti naisen ja miehen. Tartuntapintaa riittää, joten moni keskimmäinen löytää sketseistä itsensä. Jos osaa nauraa itselleen, sketsit viihdyttävät. **Tiina Puumalaisen** ytimekäs suomennos on istutettu hyvin Suomeen ja Tampereelle, jääkiekkoakaan ei ole unohdettu.

Sanna Saarjärvi, Jonna Kosonen, Otto Kanerva ja Miro Honkanen hitsaavat hyvin toisiaan eikä lavalle kaipa lisäapua. Säpinää tulee nopeasti vaihtuvista roolihenkilöistä, joten puvustajalta on vaadittu mielikuvitusta, jotta hän on saanut ulkoiset erot aikaan.

Sanna täyttää estradin vankalla komiikan taidoillaan ja Jonna tuo sinne tyttömäistä raikkautta eikä laula nasaalisti kuten nuorena. Oton koomikon taidot pääse-

vät oikeisiin mittasuhteisiin, kun kerrankin saa painaa täysillä eikä vyöry yli. Esimerkiksi sarjamurhaaja vankilasketissä oli mainio, persoona täytti koko lavan. Samoin automatkasketsin isä, jota hiillosti apukuskina toiminut ihastuttava räpävaimo ja takapenkin mielenkiintoiset kauhukakarit.

Miro vetää roolihenkilönsä tutuilla taidoillaan ammattivarmasti. Mielenkiintoista olisi kyllä nähdä hänet välillä aivan toisenlaisissa rooleissaakin.

Miinusrooteita revyy saa kuitenkin pituudestaan. Tiivistämistä riittäisi musiikin saralla. Osa lautoja vain ei jaksakaan ja tunnelma alkaa laahata. Ehkä joihinkin lauluihin tarvittavaa syvyyttä

tulee esityskertojen myötä.

Lavastus on Palatsiteatterissa ollut aina sivuseikka. Ensimmäisen puoli aikaan on kahvilamiljö ja välillä tilaan raahataan valkoinen sohva. Taustalla on jostain vanhasta musikaalista tutut lasiseinät, jotka näyttävät kuitenkin tunnelmallisen valosuunnittelun ansiosta hyvin erilaisilta eri kohtauksissa.

Äänet olivat hyvin tasapainossa, joten kolmihenkinen orkesterikin soi revyyänsä uskottavasti **Antti Vauramon** ammattitaidolla. Tampereen balettipiston **Riikka Korven** kädenjalki näkyi eritanssilajeja sisältävässä koreografiassa. Askeleita oli lainattu niin baletista kuin amerikkalaisesta vanhan ajan musikaalistaakin.

Harvinaista ohjelmistoa alttoviululla ja cembalolla

VAASA

Vaasan kamarimuusikoiden kevään konserttisarja päättyy sunnuntaina konserttiin, jossa esiintyvät alttoviulisti **Nana Lehtinen** sekä cembalisti **Petteri Pitko**.

Konsertin otsikko Sävelaarteita viittaa harvinaiseen ohjelmistoon, joka on aluperin sävelletty viola da gamba-soittimelle.

Konsertissa kuullaan kaksi J.S. Bachin sonaattia sekä erittäin harvoin kuuluu Yrjö Kilpisen Sarja, joka on laulumusiikin säveltäjänä tunnetun tekijänsä yksi harvoista instrumentaalikappaleista.

Nana Lehtinen on Vaasan kaupunginorkesterin alttoviulun äänenjohtaja. Sitä ennen hän on työskennellyt parissakymmenessä ammattiorkesterissa, mm. Philharmonia Orchestra, BBC-orkesterit, Royal Philharmonic Con-

cert Orchestra sekä Bournemouth Symphony Orchestra.

Petteri Pitkon ohjelmisto ulottuu 1500-luvulta aina uusimpaan musiikkiin. Hän konsertoi aktiivisesti Suomessa ja ulkomailla niin solistina kuin kamarimuusikonakin mm. yhtyeidensä U3, Sheridan Ensemble ja Ensemble Recordanza kanssa, minkä lisäksi hän on Suomalaisen barokkiorkesterin ja Jakobstad Sinfoniattikan jäsen. Hän myös opettaa kamarimuusikkia ja cembalonsoittoa Noccia-ammattikorkeakoulussa Pietarsaareissa sekä Sibelius-Akatemiassa.

Kamarimuusikoiden syksyn konsertit alkavat 5.9. viulisti Erik Nygårdin ja pianisti Folke Gräsbergin duokonsertilla.

□ Sävelaarteita-konsertti sunnuntaina 30.5. klo 16 Kaupungintalon juhlasalissa

Tradekan taidearteet tulivat Tampereelle

Osuuskunta Tradekan harvoin nähdystä taideeteoksista on koottu läpileikkaus Tampereen Työväenmuseo Werstaalle. Mukana on nimekkäitä taiteilijoita Pekka Halosta Hannu Väisäseen.

Tradekan kokoelma alkoi karttua 1900-luvun alussa, kun osuusliikkeet hankkivat taidetta erilaisiin tiloihinsa kuten ravintoloihin ja konttoreihin. Taitteen hankinta jatkuu, ja nykyisin kokoelmassa on jo lähes 600 teosta.

Monet toista kuvaavat suomalaisista maisemaa ja arkea, mutta modernisimaakaan ei ole unohdettu. Taiteilijakaartiin kuuluivat Juhon Rissanen, Juhana Blomstedt, Paul Osipow ja Marja Pirilä.

Näyttely jatkuu 22. elokuuta asti.